

Ympäristölupa eläinsuojalle, Sarkala-tila, Iisalmi

Valmistelija: ympäristönsuojelutarkastaja Maarit Walta, puh. 040 014 4453

1. ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisesta ympäristöluvan olennaisesta muutoksesta eläinsuojan toiminnassa.

Hakemus koskee eläinsuojan toimintaa Iisalmen kaupungin Ulmalan kylässä, tilalla Sarkala 140-425-46-1.

2. HAKIJA

Pietikäinen Janne
Nerohvirrantie 36
74150 IISALMI

Yhteyshenkilö Janne Pietikäinen puhelin 0400 318368
Liike- ja yhteisötunnus: 2808528-8
Tilatunnus: 140017981

Eläinsuoja sijaitsee osoitteessa Nerohvirrantie 36, 74150 IISALMI. Tilan omistaa hakija.

Eläinsuojan karttakoordinaatit I: 510694 P: 7037417 (ETRS-TM35FIN).

3. HAKEMUKSEN KÄSITTELEMISEN PERUSTE JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Tilalla on tällä hetkellä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunnan 11.05.2017 § 36 myöntämä ympäristölupa.

Toiminnan laajentaminen edellyttää ympäristöluvan muutosta.

Lain ympäristönsuojelulain muuttamisesta (1166/2018) liitteen 4 kohdan 5) mukaan eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 100 ja alle 500 lihanaudalle, on ilmoitusvelvollinen.

Valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) mukaan eläinsuoja, jonka eläinyksikkömäärä on 2421 ja lietelantaloiden katteena toimii kuorettuma, vähimmäisetäisyys häiriintyviin kohteisiin on 450 metriä. Eläinsuoja, eläinsuojan laajennusosa ja ympärivuotisesti ulkona kasvatettavien eläinten säänsuoja on sijoitettava vähintään 50 metrin etäisyydelle vesistöistä. Lähin häiriintyvä kohde on naapurin asuinrakennus 250 metrin etäisyydellä. Näin ollen asiaa ei voida ratkaista ilmoitusmenettelyllä vaan asia käsitellään ympäristöluvan muutoksena 29 § mukaisesti, koska toiminnasta voi tulla Naapurussuhdelain (26/1920) 17 § mukaista haittaa.

Ympäristönsuojelulain (527/2014, muutos 1166/2018) 22 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee hakemuksen.

Iisalmen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Ylä-Savon ympäristölautakunta.

4. HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 27.8.2024 ja sitä on täydennetty 9.10.2024.

5. ALUEEN KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Sarkala-tilan asuinrakennus ja vanha tilakeskus (Nerohvirrantien itäpuolella) sijaitsevat Nerkoonjärven rantaosayleiskaavan alueella. Tilakeskus on merkitty merkinnällä AM-1, maatalojen talouskeskusten alue. Tilalle v. 2017 rakennetun eläinsuojan ja nyt rakennettavan laajennuksen sijaintipaikalla (Nerohvirrantien länsipuolella) tarkin voimassa oleva kaava on Pohjois-Savon maakuntakaava 2030. Maakuntakaavassa tilan alueella on merkintä MT 21.249 Kotikylä (Maatalousalue, hyvä peltoalue).

Tilakeskus sijoittuu maatalousvaltaiselle haja-asutusalueelle noin 10 kilometriä Iisalmen keskustasta etelään Nerohvirran rannalle. Tilakeskuksesta on etelään noin 1,5 kilometriä Lapinlahden kunnan rajalle. Eläinsuoja ja pellot eivät sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Tilan alueella ei ole arvokkaita luonto- tai maisemakohteita.

Tilakeskus sijaitsee Vuoksen (04) päävesistössä 1. jakovaiheen Iisalmen reitin (04.5) 2. jakovaiheen Onkiveden alueen (04.51) 3. jakovaiheen Onkiveden lähialueen (04.511) valuma-alueella. Onkiveden ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi (Vesi.fi karttapalvelu, pintavesien ekologisen tilan luokittelu). Tilan pelloista noin 61 hehtaaria rajoittuu ainakin osittain vesistöön (Nerohvirta) ja vesistöön rajoittuvilla peltolohkoilla on metsäkaistat tai erilliset suoja-kaistat.

Lähin vesistö (Onkiveden Nerohvirta) sijaitsee noin 50 metrin etäisyydellä pihapiiristä (varastona oleva eläinsuoja, betoninen katettu lantala, konehalli) itään. Uuden eläinsuojan ja lietesäiliön sijaintipaikasta etäisyyttä vesistöön tulee noin 200 metriä. Tilakeskus sijaitsee Vuoksen päävesistössä Iisalmen reitin (04.5) Onkiveden (04.5) valuma-alueella (Onkiveden lähialue 04.511). Onkiveden ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi.

Lähin pohjavesialue (Pienlahden 1-luokan pohjavesialue) sijaitsee noin 2,8 km päässä Nerkoonjärven vastarannalla koillisessa tilakeskuksesta.

Lähin vakituisesti asuttu kiinteistö sijaitsee uudesta eläinsuojasta noin 250 m pohjoiseen (Virranpuro 140-425-17-36). Seuraavat lähimmät vakituisesti asutut kiinteistöt sijaitsevat noin 280 m etäisyydessä kaakossa (Särkelä 140-425-46-2) ja noin 330 m etäisyydessä koillisessa (Haapalehto 140-425-17-18). Muut alle 500 m etäisyydellä sijaitsevat vakituisesti asutut kiinteistöt ovat 140-425-24-23 Rinteelä 410 m pohjoiseen, 140-425-24-11 Kärkelä 450 m pohjoiseen, 140-425-17-7 Lappala 410 m luoteeseen ja 140-425-25-3 Rajala 350 m kaakkoon. Lähimmät vapaa-ajanasunnot sijaitsevat idässä Nerohvirran vastarannalla Myllysaaressa (yhteensä kuusi rinnakkaista rantakiinteistöä), joista lähin noin 380 metrin etäisyydellä.

Lähin luonnonsuojelualue on Liljankulma, yksityinen suojelualue noin 2,5 kilometrin päässä koillisessa tilakeskuksesta.

Lähellä ei ole Natura-kohteita eikä muinaismuistoja.

6. TOIMINNAN KUVAUS

Uusi eläinsuoja, uusi lietesäiliö 3000 m³ ja uudet rehusiilot 4140 m³ rakennetaan kiinteistölle Sarkala 140-425-46-1 nykyisen eläinsuojan, lietelantalan ja rehusiilojen viereiselle pellolle. Tilalla on olemassa oleva eläinsuoja, sen läheisyydessä olevat rehusiilot ja lietesäiliö sekä vanhassa tilakeskuksessa vanha eläinsuoja varastona sekä katettu lietesäiliö ja konehalli. Lisäksi tilalla on lietesäiliö, joka sijaitsee kiinteistöllä Marjokangas (140-414-1-142). Etäisyys etäsäiliöstä tilakeskukseen linnuntietä on noin 1,5 km.

Tilalla on tällä hetkellä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän 11.5.2017 §36 myöntämä ympäristölupa eläinsuojan toiminnalle (lihakarjan kasvatusta). Nykyisessä eläinsuojassa on luvan mukaisesti eläinpaikkoja seuraavasti: lihasonnit 128, hiehoille 13, sonnivasikat 6-12 kk 128 ja lehmasvasikat 6-12 kk 47, eläinyksiköissä eläinmäärä on yhteensä 1377. Tilalle suunnitellaan uuden eläinsuojan rakentamista sekä uuden lietelantalan ja uusien rehusiilojen rakentamista. Laajennuksen jälkeen tilan eläinmäärä on 266 sonnia 12-24 kk ja 266 sonnivasikkaa 6-12 kk, ey 2421. Eläinmäärä kasvaa eläinyksiköissä laskettuna 75,8 %. Eläinten kokonaismäärä nousee 316 eläimestä 532 eläimeen. Tilalla tuotetaan laajennuksen jälkeen noin 143 000 kg lihaa vuodessa.

Tilalla on olemassa olevaa lietelannan varastointitilavuutta yhteensä 3540 m³. Tilalla on ennestään käytössä kaksi betonista lietesäiliötä: 190 m³ ja 2500 m³ säiliöt. Pienin säiliö on katettu ja se on käytöstä poistetun vanhan eläinsuojan vieressä. Lisäksi tilalla on 850 m³ betoninen etälietesäiliö (noin 1,5 km tilalta). Tilalle rakennetaan uusi kattamaton betoninen 3000 m³ lietesäiliö. Kattamattomien säiliöiden katteeksi muodostuu lietteen luonnollinen kuoretuma. Lietekuilujen tilavuus laajennuksen jälkeen on 1125 m³ (huomioitu 50 % kuilujen hyötytilavuudeksi). Kaikkien säiliöiden kuormausalueella on kalliomursketta. Laajennuksen jälkeen lietesäiliötilavuutta on 7665 m³.

Tilan kaikki eläimet ovat lietelannalla eli 266 6-12 kk ikäiset sonnivasikat sekä 266 12-24kk ikäiset sonnit. Lietelantaa syntyy laskennallisesti vuodessa 5746 m³. Eläinsuojan pesuvedet 200 m³ ja säilörehun puristenesteet 250 m³ vuodessa johdetaan lietesäiliöihin. Lisäksi säiliöihin kertyy sadevesiä 652 m³ vuodessa. Yhteensä lietesäiliötilavuutta tarvitaan 6848 m³. Lietesäiliöiden tilavuus on tilalla laskennallisesti riittävä 12 kk:n varastointiin.

Lanta käytetään lannoitteena tilan omilla pelloilla (61 ha), vuokrapelloilla ja sopimuspelloilla (131,73 ha). Yhteensä lannan levitykseen on peltoa käytössä 192,73 ha. Muista vuokratuista pelloista (noin 16 ha) on suulliset sopimukset. Eläinsuojan maksimieläinmäärän suhteen laskettuna lannan levitystä varten tarvitaan 182,4 ha peltoa. Laskenta perustuu lannan ravinnepitoisuuksiin ja se on esitetty valtioneuvoston asetuksessa 138/2019. Hakijalla on käytössään riittävästi peltopinta-alaa lannan levitykseen.

Lannan levitys tapahtuu ns. nitraattiasetuksen rajoitusten mukaisesti. Pilaantuneet rehut levitetään lannoitteeksi pelloille.

Tilan eläimet eivät laidunna eikä niille ole ulkotarhaa.

YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS

Tilalla tehdään rehu esikuivattuna laakasiiloihin 3400 tonnia vuodessa. Puristenesteet johdetaan umpikaivoon ja siitä uppopumpulla lietesäiliöön ja käytetään lietteen mukana pellolla lannoitteena. Rehun säilöntään käytetään happoa ja biologista säilöntäainetta.

Talouskeskuksen vesi tulee vesiosuuskunnan verkostosta. Vedenkulutus on noin 10 m³/vrk.

Tilakeskuksessa on käytössä työkoneiden tankkausta varten 5 m³ kaksivaippainen polttoainesäiliö. Säiliö on tiivistetyllä sepelialustalla katoksessa. Säiliössä on lukitus, ylitäytönestin ja laponesto. Tankkauspaikalla on kalliomurske, jonka olla HPDE-kalvo. Säiliössä on tyyppikilpi. Vuotojen varalle on imeytysainetta.

Muita öljytuotteita (esim. traktorin öljyt) säilytetään tilalla enintään noin 600 litraa. Varastointi tapahtuu öljytynnyrissä konehallissa, jossa on tiivis betonilattia, eikä viemärintiä. Rehun säilöntäaineet (max 12 000 litraa vuodessa) säilytetään konehallissa betonilattialla, jossa ei ole viemäriä. Eläinten lääkkeitä ei varastoida, tarvittaessa eläinsuojan toimiston lääkekaapissa. Eläinsuojissa käytettävät pesuaineet (20 litraa) ja desinfiointiaineet (20 litraa) varastoidaan eläinsuojan lukittavassa toimistohuoneessa betonilattialla (ei viemäriä). Lannoitteet (max 100 tn) varastoidaan ulkona trukkilavojen päällä suursäkeissä pressulla peitettynä. Kasvinsuojeluaineita (200 l) säilytetään eläinsuojan lukittavassa toimistohuoneessa betonilattialla (ei viemäriä).

Tilalla kuolleet eläimet (20 kpl) säilytetään traktorin lumikauhassa odottamassa raadonkeräilyä Honkajoki Oy:lle. Vaarallisten jätteiden keräykseen toimitetaan jäteöljyt (0,4 tn), akut ja loisteputket (jos syntyy). Kasvinsuojeluaineita ei jää jätteeksi. Metallit (1 tn) toimitetaan metallinkeräykseen. Vaaralliset jätteet säilytetään konehallissa sisätiloissa betonilattialla. Tila on liittynyt järjestettyyn jätehuoltoon, yhdyskuntajätettä syntyy noin 2 tn vuodessa. Muovijäte (2 tn) toimitetaan muovinkeräykseen. Pilaantuneet rehut 10 t vuodessa levitetään pellolle lannoitteeksi.

Hakemuksen mukaan toiminnasta ei aiheudu mainittavaa haittaa ympäristöön. Lietesäiliöt täytetään alhaaltapäin, jolloin pinta kuorettuessaan estää hajut. Lietteiden sekoituksen ja ajon aikana syntyy hajuja, jotka eivät poikkea normaaleista lannan levityksajan hajuista. Kasvattamoiden ilmanvaihto vie sisätiloista tulevat hajut riittävän ylös. Ilmanvaihdossa käytetään sopivinta järkevää tekniikkaa. Eläinsuojan toiminnasta ei aiheudu normaalista poikkeavaa melua. Päästöjä vesistöihin ei synny. Kaikki eläinsuojien jätevedet johdetaan lietesäiliöön. Lannan levityksessä noudatetaan huolellisuutta ja ympäristösitoumuksen määräyksiä. Lietesäiliötilavuus rakennetaan määräysten mukaan riittävän suureksi. Lannan ajossa noudatetaan hyvää hygieniää ja huolellisuutta. Lannanlevityskaluston kunnosta huolehditaan. Piha-alueet pidetään kunnossa. Lannan ajon yhteydessä syntyy pieniä määriä tyyppipäästöjä. Normaali toiminta ei aiheuta päästöjä ilmaan.

Tilakeskus sijaitsee noin 15 km päässä Iisalmen keskustasta Nerohvirrantien varressa. Tiellä ei ole mainittavaa kevyttä liikennettä.

Tilakeskukseen liikennöi eläintenkuljetusauto noin 1/kk ja rehuauto 8 krt/vuosi. Lannan ajoa on noin 350 kuormaa traktorilla suoraan ympäröiville pelloille. Säilörehun ajoa pelloilta tilakeskukseen. Muuta traktoriliikennettä pelloille peltotöiden aikaan tarpeen mukaan. Henkilöliikenne 2 henkilöautoa / pv.

YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS

Onnettomuuksien varalle on laadittu pelastussuunnitelma. Rakennuksissa ja rakennustyömaalla pidetään asianmukaista sammutuskalustoa tulipalon riskiä varten. Työntekijöille annetaan tarpeelliset ohjeet ja edellytetään huolellisuutta. Sähkökatkokset eivät aiheuta ympäristöriskiä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa otetaan yhteys asianmukaiseen viranomaiseen. Eläintautien ehkäisyn osalta toimitaan ennaltaehkäisevästi, vierailuja rajoitetaan ja vierailijoilta vaaditaan suojavaatetus. Hygieniasta huolehditaan. Mahdollisen tautiepäilyn kohdalla otetaan yhteyttä eläinlääkäriin.

Toiminnan ympäristövaikutuksia tarkkaillaan kasvattamojen ja lietesäiliöiden alla olevista tarkastussalaojista. Polttoainesäiliö ovat uusi (v. 2020) ja siinä on kiinteä valuma-allas.

Lantavarastot ja etälaakasiilojen yhteydessä olevan puristenestesäiliö tyhjennetään vuosittain ja samalla niiden kunto tarkastetaan silmämääräisesti ja rakenteisiin tehdään tarvittavat korjaustoimenpiteet. Eläinsuojan osalta pidetään kirjaa tilan toiminnasta mm. eläinmääristä, jätteistä ja häiriötilanteista.

Yleisesti ottaen tuotannossa käytetään parasta järkevää käyttökelpoista tekniikkaa. Esimerkiksi nykyisessä kasvattamossa on lietekuulujen alla ja lietesäiliön alla salaojat, joiden kaivoista voidaan tarkkailla rakenteiden mahdollisia vuotoja.

Tilalla käytössä olevaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa ovat muun muassa puristenesteen ohjaaminen lietesäiliöön. Lietelanta siirtyy tiiviitä putkia pitkin eläinsuojasta lietesäiliöihin alakautta pumppaamalla niin, että pinnalle syntyy kuori. Eläinsuojissa on painovoimainen ilmanvaihto. Eläinsuojan loisteputket on korvattu led -loisteputkillä.

7. HAKEMUKSEN KÄSITTELY

7.1 Kuulutus

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla Iisalmen kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 16.10. – 22.11.2024. Kuulutusta koskeva ilmoitus on julkaistu Iisalmen Sanomat -lehdessä 16.10.2024. Kuulutuksesta on lisäksi annettu tieto erikseen niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee (eläinsuojan vaikutusalue 600 m).

7.2 Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto ympäristönsuojelulain 42 § kohdan 2) mukaisesti sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta sekä Iisalmen kaupungin kaavoitukselta.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen on 21.11.2024 saapuneessa lausunnossaan todennut seuraavaa:

"Uusi navettarakennus sijoittuu olemassa olevan tilakeskuksen ympäristöön, eikä toiminnasta oleteta aiheutuvan uusia merkittäviä melu-, haju- ja pölyhaittoja.

Tilan vesi tulee vesiosuuskunnan verkosta, tila sijaitsee Akkomäen vesiosuuskunnan toiminta-alueella. Lähialueella mahdollisesti talousvesikäytössä olevat kaivot on huomioitava hankkeessa. Yleisesti ottaen eläintilojen on tarpeellista varautua vedenjakelun mahdollisiin häiriötilanteisiin järjestämällä valmius varavesilähteen käyttöön.

Terveysvalvonnalla ei ole hakemuksesta muuta huomautettavaa.”

Iisalmen kaupungin kaavoituksella ei ollut hakemuksesta huomautettavaa.

7.3 Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

7.4 Vastine

Hakijalle annettiin mahdollisuus jättää vastine annettuun lausuntoon/annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin.

Hakija ei jättänyt vastinetta.

7.5 Tarkastus

Tilalle tehtiin tarkastus 14.11.2024. Tarkastuksella todettiin, että eläinsuojan piha-alue on siisti. Lantalan edusta on kovapohjainen ja lantala ja aita ovat nähtäviltä osin ehjät. Polttoainesäiliö on 2-vaippasäiliö, siinä on tyyppikilpi, laponesto ja ylitäytönestin. Säiliö sijaitsee nykyisen eläinsuojan takana. Tankkauspaikalla on murskeen alla suojakalvo.

Tarkastusmuistio liitetään ympäristölupahakemuksen aineistoon.

8 YLÄ-SAVONYMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Ylä-Savon ympäristölautakunta myöntää Janne Pietikäiselle ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen ympäristöluvan muutoksen eläinsuojan toiminnan olennaiseen muuttamiseen Iisalmen kaupungin tilalla Sarkala (140-425-46-1).

Päätöksen saajan on noudatettava toiminnassaan hakemuksessa ja sen liitteissä sitovasti esittämiään tietoja ja tässä päätöksessä annettuja määräyksiä.

Tämä päätös kumoaa Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunnan 11.5.2017 §36 myöntämän ympäristöluvan.

9. MÄÄRÄYKSET

9.1. Eläinsuojaan saa yhteensä sijoittaa kerrallaan enintään 2421 eläinyksikköä vastaavan eläinmäärän. Eläinpaikkojen ikäjakaumaa voidaan muuttaa edellyttäen, että lannantuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät keskimäärin ylitä edellä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa ja ympäristövaikutuksia.

Perustelut: Hakemus on hyväksytty eläinsuojan enimmäispaikkaluvun mukaisesti (266 12-24 kk ikäistä sonnia ja 266 6-12 kk ikäistä sonnivasikkaa). Eläinten ikäjakaumakohtaiset määrät saattavat vaihdella kulloisenkin tuotantotilanteen mukaisesti sekä eläinaineksen uusimisen yhteydessä. Toimintaa tulee kuitenkin harjoittaa päätöksen perusteena olevien eläinten yhteenlasketun eläinyksikkömäärän puitteissa siten, että tuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yllä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia. (YSL 52 §)

9.2. Lantavarastojen tulee riittää 12 kuukauden lantamäärän varastointiin. Uuden rakennettavan lietesäiliön tulee olla käyttövalmis ennen eläinmäärän lisäämistä, jotta lantavarastot ovat koko ajan riittävät.

Perustelut: Lannan varastointitilavuuksien tulee vastata 12 kuukauden laskennallista varastointitilavuutta. Varastotilavuudessa on otettava huomioon eläinsuojan pesuvedet, säilörehun puristeneet ja avoimiin säiliöihin kertyvät sadevedet. Hakijan käytössä on laskennallisesti riittävästi varastointitilavuutta 12 kk:n ajaksi. (YSL 7-8, 16-17, 52 §, VNA 1250/2014 5 §)

9.3. Eläinsuojien rakenteet sekä lantavarastojen rakenteet tulee ylläpitää vesitiiviinä siten, etteivät lanta ja muut siellä muodostuvat nesteet pääse valumaan pohjaveteen ja muualle ympäristöön. Rakenteet on pidettävä kunnossa ja tarkastettava vuosittain. Lantalat on tyhjennettävä ja niiden kunto on tarkastettava vuosittain. Rakenteiden ja laitteiden on oltava sellaisia, ettei lantalan tyhjennyksen ja lannan siirtojen ja kuljetuksen aikana pääse tapahtumaan vuotoja. Mahdolliset vuodot on siistittävä.

Tilan lietalantavarastojen edustoilla on oltava kovapohjaiset kuormausalustat.

Perustelut: Tiiviit rakenteet, lantavarastojen tyhjennys ja lannan kuljetus asianmukaisin laittein sekä määräys lietalantalan rakenteista estävät lannan ja muiden jätevesien pääsyn maaperään ja pohjaveteen sekä ympäristön likaantumisen. Vuosittaisilla tarkastuksilla varmistetaan rakenteiden kunto ja mahdolliset vauriot havaitaan ja korjataan mahdollisimman nopeasti. Asetuksen 7 §:n 5 momentin mukaan lannan kuormausalustan tulee olla kovapohjainen. (YSL 7-8, 16-17, 52 §, NaapL 17-18 §, JäteL 13 §, VNA 1250/2014 5, 7 §)

9.4. Lanta on hyödynnettävä suunnitelmallisesti. Lannan levitykseen tulee olla riittävästi peltopinta-alaa, joka lasketaan eläinsuojan todellisen eläinmäärän perusteella. Hakemuksen mukaisella maksimieläinmäärällä 2421 ey peltoa tulee olla 182,4 ha. Tai lannan hyödyntämiseen muulla tavoin on oltava asianmukaiset kirjalliset sopimukset.

Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30-100 m levyinen suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla.

Perustelut: Lannan levitykseen soveltuva peltopinta-ala lasketaan Valtioneuvoston asetuksen 138/2019 liitteen 2 mukaisesti. Ympäristöluvan käsittelyssä on käytetty samoja kertoimia kuin ilmoitushakemuksen käsittelyssä käytettäisiin. Hakijalla on käytettävissä riittävästi peltohehtaareja lannan levitykseen.

Valtioneuvoston antaman asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) mukaan talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille jätetään maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30-100 metrin levyinen suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla. (YSL 6-8, 14-17, 52, 58 §, NaapL 17-18 §, JäteL 13 §, VNA 1250/2014 10 §)

9.5. Kemikaalien, rehujen ja jätteiden (lanta ja pilaantunut rehu mukaan lukien) varastoinnista ja käsittelystä ei saa aiheutua terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan

haittaa ympäristölle. Kemikaalit ja vaaralliset jätteet on varastoitava tiivispohjaisessa varastossa, josta mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen.

Kuolleet eläimet on varastoitava ennen poiskuljetusta tiivispohjaisella alustalla siten, että varastoinnista ei aiheudu valumia ympäristöön eikä karpas- tai hajuhaittaa. Jos kuolleita eläimiä varastoidaan vähintään kolme vuorokautta, tulee varastointiin käytetyn tilan olla jäädytetty tai sen lämpötilan on muutoin oltava riittävän matala, jotta raadot säilyvät pilaantumattomina.

Perustelut: Määräyksellä estetään maaperän ja pinta- ja pohjavesien pilaantumista. Kemikaalien, kuten torjunta- ja pesuaineiden varastoinnissa ja käytössä tulee ottaa huomioon kunkin valmisteen käyttöturvallisuusohjeissa annetut määräykset. Eläinjätteen varastoinnista ei saa aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa eikä terveyshaittaa. (YSL 16–17, 52 §, JäteL 12-13, 72 §, NaapL 17 §, VNA 1250/2014 7 §, VNA 138/2019 7 - 8 §, Ylä-Savon jätehuoltomääräykset)

9.6. Polttonestesäiliöt tulee olla sijoitettuna tiivispohjaiselle alustalle sekä koneiden tankkauspaikka tulee olla tiivis, siten että mahdolliset säiliön vuodot ja tankkauksen yhteydessä syntyvät roiskeet on mahdollista kerätä talteen. Jotta mahdolliset säiliön vuodot voidaan kerätä talteen, tulee säiliöiden olla esimerkiksi valuma-altaallisia säiliöitä tai valuma-altaassa katoksessa. Suoja-altaaseen tulee mahtua 110 % suurimman säiliön tilavuudesta. Alle 5 m³ kaksivaippasäiliöllä voidaan erillinen suoja-allas korvata sijoittamalla säiliö neste-tiiviiksi rakennetulle riittävän suurelle tasaiselle alustalle. Kaksivaippasäiliössä, jonka rakenne on sellainen, että mahdollinen ylitäyttö ohjautuu uloimman vaipan sisälle, voidaan tiivis alusta korvata kovapohjaisella alustalla, mutta tankkauspaikan tulee olla tiivis.

Polttonestesäiliöt tulee olla varustettuna laponestolla, tyyppikilvellä, lukituksella sekä ylitäytönestolla. Polttonestesäiliöiden kunto on tarkastettava riittävän usein ja tarvittaessa huollettava. Säiliöiden läheisyydessä tulee olla riittävästi imeytysainetta polttoainevuotojen varalle. Mahdollisessa vahinkotilanteessa maahan päässyt öljy on kerättävä välittömästi talteen. Säiliöön törmäminen on estettävä suojauksin.

Perustelut: Polttonestesäiliöiden ja -varastojen tulee soveltua käyttötarkoitukseensa. Säiliöiden tulee olla 2-vaippasäiliöitä, valuma-altaallisia säiliöitä tai valuma-altaassa katoksessa. Tiivispohjainen alusta mahdollistaa vuotojen nopean havaitsemisen ja vuotojen poistamisen riittävän ajoissa ennen kuin polttoaine pääsee maaperään. Vaadittava tiivis, polttoaineiden liuottavat vaikutukset kestävä alusta ja tankkausalusta voi olla muun muassa teräsbetonia, asfalttia tai muovikalvoa. Muovikalvon täytyy olla 1.0 mm paksuista HDPE-kalvoa tai ominaisuuksiltaan vastaavanlaista tiivistyskalvoa, kuten esimerkiksi joustavampaa LLDPE-kalvoa, monikerroskalvoa tai ns. EIA-kalvoa. Polttonestesäiliöiden varustus pienentää säiliön täyttämisen tai tankkaamisen yhteydessä syntyvää öljyvuotoriskiä. (YSL 15–17, 52 §)

9.7. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Hyötykäyttöön kelpaavat jätteet on lajiteltava ja toimitettava niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Hyötykäyttöön kelpaamaton jäte on toimitettava jätekeskukselle, jolla on ympäristölupa jätteen käsittelyyn. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään tai niihin ei saa sekoittaa muuta jätettä tai ainetta siten, että siitä voi aiheutua haittaa terveydelle, ympäristölle tai öljyjätehuollon järjestämiselle. Vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran

vuodessa vaarallisen jätteen käsittelyyn. Jätteiden käsittelyssä on noudatettava voimassa olevia Ylä-Savon jätehuoltomääräyksiä.

Perustelut: Jätteen synnyn ehkäiseminen on jätelain keskeinen tavoite, minkä takia jätteet on hyödynnettävä mahdollisuuksien mukaan. Jätteen haltijaa koskevat jätelain 8 §:n mukaiset yleiset velvollisuudet noudattaa lain etusijajärjestystä, jätelain 12 §:n mukaiset selvilläöovelvollisuudet sekä jätelain 13 §:n mukaiset jätehuollon huolehtimisvelvollisuudet. Valtioneuvoston jätteistä antaman asetuksen mukaan jätteet on koottava, pakattava ja merkittävä siten, että niille voidaan järjestää asianmukainen jätehuolto. Lämmityskattilassa poltettavaksi soveltuvat jätteet (käsittelemätön ja puhdas puujäte sekä sytykkeenä pieninä määrinä esim. paperi ja pahvi) voidaan polttaa. Muiden jätteiden polttaminen on kielletty. Poltettava puu ei saa sisältää halogenoituja orgaanisia yhdisteitä tai raskasmetalleja. Näitä yhdisteitä saattaa olla puunsuoja- tai pintakäsittelyssä puussa. (YSL 52, 58 §, JäteL 6, 8, 12–13, 15–17, 72 §, Ylä-Savon jätehuoltomääräykset)

9.8. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) kehitymisestä ja varauduttava parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoon.

Perustelut: Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja sen takia seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. (YSL 6-8, 52 §, YSA 15 §)

9.9. Eläinsuojan ja lantavarastojen rakenteiden tarkkailusta, huolloista ja korjauksista on pidettävä kirjaa, johon merkitään tarkastuksen ajankohdat, tehdyt havainnot ja tehdyt huoltotoimet.

Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojan toiminnasta:

- 1) eläinten määrä;
- 2) toiminnassa vuosittain muodostuva lannan kuutiometrimäärä eläinlajeittain ja lantatyypeittäin;
- 3) lannan toimituspaikat tai vastaanottajat ja lannan toimittamisen ajankohdat eläinlajeittain ja lantatyypeittäin;
- 4) uudet tai muuttuneet lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja sopimukset; sekä
- 5) ympäristöluvanvaraiseen laitokseen vuosittain toimitettavien ja haudattujen kuolleiden eläinten määrä kappaleina tai tonneina ja toimitusten ajankohdat.
- 6) Toiminnassa vuosittain syntyvät jätteet: jätelaji, jätteiden määrä ja toimituspaikat sekä käsittelymenetelmän kuvaus.

Seurantatiedot on säilytettävä viiden vuoden ajan ja pyydettyäessä esitettävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tilalla tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Häiriötilanteista, jotka saattavat aiheuttaa merkittävää ympäristöhaittaa, on ilmoitettava välittömästi ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä esimerkiksi lietesäiliön rikkoutuessa.

Perustelut: Määräykset tuotantoon liittyvien rakennusten ja rakenteiden tarkkailusta annetaan ympäristön pilaantumisen estämiseksi. Määräykset toiminnan seurannasta ja muutosten ilmoittamisesta ovat tarpeen toiminnan valvomiseksi. Raportointi tulee tehdä

ensisijaisesti sähköisen järjestelmän kautta. Jätekirjanpidosta tulee löytyä jätelajikkeen nimi ja jättekoodi, jätteiden määrä (tonneina tai kiloina), jätteen vastaanottajan nimi, y-tunnus ja osoite ja käsittelymenetelmän R/D-koodi ja kuvaus kuten jätteen toimitus jäteasemalle. (YSL 8, 62, 94, 170 §, JäteL 12, 118–122 §, VNA 138/2019 9 §)

9.10. Toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisista lopettamisista tai toiminnan oleellisesta muuttumisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tilalla tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava suunnitelmiseen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle etukäteen kirjallisesti. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi eläinmäärän muutokset, jaloittelualueen perustaminen tai lannan käsittelyn muutokset kuten lannan toimittaminen biokaasulaitokseen tai separoinnin aloittaminen.

Perustelut: Määräys on tarpeen tiedonkulun varmistamiseksi ja valvonnan mahdollistamiseksi. Valtioneuvoston asetuksessa on määrätty jaloittelualueiden perustamisesta. Suunnitelmien toimittamisella etukäteen voidaan varmistaa, että asetuksen vaatimukset täyttyvät. Muutokset lannankäsittelyssä voivat vaikuttaa lannan varastointilavuuksien tarpeeseen tai tarvittavaan lannanlevitysalaan. Eläinmäärän muutos voi laukaista ympäristöluvan muutoksen tarpeen. (VNA 138/2019 9 §)

Hajuhaittojen vähentäminen

9.11. Eläinten pito, eläinsuojanrakennusten ilmanvaihto sekä lannan käsittely ja varastointi on järjestettävä ja hoidettava siten, ettei toiminnasta aiheudu naapureille kohtuutonta rasitusta.

9.12. Uusi lietesäiliö on täytettävä alaspäin. Lietesäiliöt on katettava vähintään kelluvalla katteella, joksi katsotaan myös kuorettunut naudan lietelanta. Jos lietesäiliöiden pinnalle ei muodostu tiivistä kuorettumaa tai jos lietelannan varastoinnista aiheutuu kuorettumasta huolimatta pitkäkestoista hajuhaittaa, on lietesäiliöt katettava hajupäästöjä tehokkaammin ehkäisevällä katteella. Lietteen pumppu- ja pudotuskaivot tulee pitää katettuina.

9.13. Lannan käsittely- ja levitysjankohtaa sekä levityspellon sijaintia valittaessa tulee ottaa huomioon ympäristön viihtyisyytekijät ja naapureille aiheutuva hajuhaitta. Lanta on mulattava viipymättä sellaisilla eläinsuojan lähipeltojen lohkoilla, jotka rajoittuvat lähinaapureiden pihapiiriin.

9.14. Uusien eläinsuojien poistoilma on johdettava eläinsuojarakennusten katolle sijoitetun poistoilmahormien tai avoharjan kautta riittävän korkealle siten, että hajukaasut laimevat tehokkaasti. Hajujen muodostuminen ja päästöt ilmaan on pidettävä mahdollisimman vähäisenä huolehtimalla eläinsuojan sisätilojen siisteydestä ja sisäilman viileydestä.

Perustelut 9.11.–9.14.: Eläinsuojan toiminnassa hajua aiheutuu eläinsuojan ilmanvaihdesta sekä lannan varastoinnista ja käsittelystä. Lietelannan varastoinnista aiheutuvia hajuhaittoja voidaan vähentää täyttämällä säiliöt alaspäin ja säilyttämällä lietelannan pinnalle syntyvä kuorettuma ehyenä. Jos kuorettuman teho osoittautuu riittämättömäksi, säiliöt ovat tarpeen kattaa määräyksen mukaisesti esimerkiksi vähintään 10 cm:n paksuisella turvekerroksella tai muulla vastaavalla tavalla. Eläinsuojista aiheutuvia hajuhaittoja voidaan vähentää tehokkaasti ohjaamalla eläinsuojien poistoilma rakennusten katolla olevien poistoilmahormien kautta. Yleisen siisteyden ylläpidolla voidaan ehkäistä haju- ja viihtyvyyshaittoja sekä

ympäristön pilaantumisen vaaraa. Lannan käsittelyn ajankohtaa valitessa on mahdollista ottaa huomioon muun muassa tuulensuunta, jolla naapureille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää. Ammoniakin haihtumisen ja hajuhaittojen vähentämiseksi nitraattiasetuksen mukainen suositus on, että lanta muokataan peltoon neljän tunnin sisällä lannan levityksestä.

10. RATKAISUN PERUSTELUT

Kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa ja sen liitteissä sekä tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan päätöksen määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristölautakunta katsoo, että toiminnasta ei aiheudu toiminnan laatu, lupamääräykset ja sijoituspaikka huomioon ottaen terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annettussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminta täyttää jätelain vaatimukset.

Tilakeskus sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle haja-asutusalueelle. Tilakeskus sijaitsee Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2030 tilan alueella on merkintä MT 21.249 Kotikylä (Maa-talous-alue, hyvä peltoalue). Eläinsuoja ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sen läheisyydessä. Tilan alueella ei ole arvokkaita luonto- tai maisemakohteita. Lähellä ei ole luonnon-suojelualueita tai Natura-kohteita.

Olemassa olevan eläinsuojan toimintaa muutetaan lisäämällä lihakarjanmäärää rakentamalla uusi eläinsuoja sekä lietesäiliö tilakeskuksen yhteyteen. Ympäristölupamenettelyssä voidaan tarvittaessa käyttää ohjeellisena valtioneuvoston asetuksessa ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) säädettyjä eläinsuojien ja lannan varastointitilojen vähimmäisetäisyyksiä. Haittoja ehkäistään kuitenkin lupamääräyksillä. Kyseisen kokoisen eläinsuojan ja lantavarastojen tulisi sijaita asetuksen mukaan vähintään 450 metrin etäisyydellä asuinrakennuksista, mikä hakemuksen mukaisessa toiminnassa ei täyty lähimpien häiriintyvien kohteiden osalta (kuusi vakituisesti asuttua kiinteistöä ja kuusi vapaa-ajan asuntoa). Eläinsuojan laajennusta ja lannan varastointitilan laajennusta ei voida sijoittaa Sarkala-kiinteistöllä muulle soveltuvalla vähimmäisetäisyyden täyttävälle paikalle, koska naapureita on itää lukuun ottamatta kaikissa ilmansuunnissa alle 450 m päässä. Uusi eläinsuoja tulee juuri itää kohti nykyisen eläinsuojan pätyyn.

Merkittävin eläinsuojasta ympäristöön kohdistuva haitta on haju. Lietesäiliöistä mahdollisesti aiheutuvan pidempiaikaisen hajuhaitan varalle toiminnanharjoittaja on velvoitettu kattamaan säiliöt tehokkaammin hajuhaittoja ehkäisevällä katteella. Vanha varalla oleva lietesäiliö on katettu. Myös uuden eläinsuojan poistoilman osalta sekä lannanlevitykseen liittyen on annettu määräykset hajuhaittojen ehkäisemiseksi.

Lähin vesistö on (Onkiveden Nerohvirta 04.511) joka on uuden eläinsuojan ja lietesäiliön sijaintipaikasta noin 200 metrin etäisyydellä. Onkiveden ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Toiminta ei vaaranna Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2022–2027 eikä Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 asetettuja tavoitteita.

Edellytykset ympäristölupahakemuksen hyväksymiselle ovat olemassa.

11. VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN JA LAUSUNTOIHIN

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto on huomioitu soveltuvin osin asian käsittelyssä.

12. YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava ympäristölupa tai tehtävä ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitus. (YSL 29, 87, 115 a §)

13. ASETUSTEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tätä ympäristölupapäätöstä ankarampia säännöksiä tai lupapäätöksestä poikkeavia säännöksiä päätöksen voimassaolosta, on asetusta noudatettava. (YSL 70 §)

14. PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeen (19.12.2024).

Tämä päätös on lainvoimainen 28.1.2025, jos päätökseen ei haeta muutosta.

15. SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014, muutos 1166/2018)

Ympäristönsuojeluasetus (YSA 713/2014, muutos 50/2019)

Jätelaki (JäteL 646/2011, muutos 714/2021)

Laki eräistä naapurussuhteista (NaapL 26/1920)

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (VNa 1250/2014)

Lisäksi on otettu huomioon:

Iisalmen kaupungin ympäristönsuojelumääräykset 2012,

Ylä-Savon jätehuoltomääräykset 1.7.2023,

Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja -ohjeet:

MMM asetus tuettavaa rakentamista koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista

(606/2023), jota täydentää ohjeistus Kotieläinrakennusten ympäristöhuolto (MMM-RMO C4, 7.1.2001)

Ratkaisu on tehty vireilletulo ajankohtana voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti.

16. KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Koska hakemus on tullut vireille 27.8.2024, ympäristölupapäätöksen saajalta peritään eläinsuojan ympäristölupahakemuksen käsittelystä 2100 euroa Ylä-Savon ympäristölautakunnan 14.11.2023 § 76 asiakasmaksujen 2024 mukaisesti.

Kuulutuskustannukset peritään todellisten kulujen perusteella.

17. PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ylä-Savon ympäristölautakunta tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lisalmen kaupungin verkkosivuilla: www.iisalmi.fi.

Kuulutus julkaistaan lisalmen sanomat-lehdessä.

17.1 Päätös

Ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan ympäristölupapäätös on toimitettava hakijalle ja niille, jotka ovat päätöstä erikseen pyytäneet sekä valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Päätös toimitetaan seuraaville:

- Pietikäinen Janne
- Pohjois-Savon ELY-keskus, Ympäristö ja luonnonvarat –vastuualue
- Pohjois-Savon ELY –keskus, Maaseutuelinkeinot-vastuualue
- lisalmen kaupunginhallitus
- lisalmen kaupungin rakennusvalvontaviranomainen
- Pohjois-Savon pelastuslaitos
- lisalmen kaupungin ympäristöterveyspalvelut / lisalmen toimisto
- lisalmen kaupungin ympäristönsuojelupalvelut / lisalmen toimisto

17.2. Tieto päätöksestä

Ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan päätöksen antamisesta on lisäksi ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat sitä erikseen pyytäneet sekä niille, joille ympäristönsuojelulain 44 §:n 2 momentin mukaan annettu ilmoituksesta erikseen tieto. Tieto päätöksestä toimitetaan seuraaville:

- Ne, joille on annettu tieto hakemuksesta

18. PÄÄTÖKSEN ANTOPÄIVÄ, JULKAISUPÄIVÄ JA PÄÄTÖKSEN TIEDOKSISAANTIPÄIVÄ

Päätöksen antopäivä on 19.12.2024

Kuulutuksen julkaisupäivä on 19.12.2024

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta eli 26.12.2024.

19. MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen haetaan muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 25.1.2025.

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle osoitteeseen PL 204, 65101 VAASA. Valitusosoitus on liitteenä.

Ympäristölupapäätös annetaan Iisalmen kaupungin sähköisellä ilmoitustauluille asetettavassa kuulutuksessa mainittuna päivänä (julkipano), jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.